

Yaratıc Düünme Testi- Resim Üretme

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yaratıc Düünme Testi- Resim Üretme*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32848>

Özet

Yaratıcı Düşünme Testi- Resim Üretme, bireylerin yaratıcı düşünme becerilerini, özellikle de şekilsel (figural) yaratıcılık boyutunu ölçmek amacıyla geliştirilmiş veya uluslararası bir ölçeğin Türkçeye uyarlanması versiyonudur. Bu özel uyarlama çalışması, Ebru Yılmaz Özalp tarafından 2015 yılında tamamlanan bir yüksek lisans tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Ölçek, katılımcıların verilen şekilsel ipuçları kullanarak özgün ve çeşitli resimler üretme yeteneğini değerlendirir.

Ölçeğin temel amacı, yaratıcılığın akıcılık, esneklik, özgünlük ve detaylandırma gibi temel bileşenlerini resim üretimi yoluyla nicel hale getirmektir. Yapılan psikometrik çalışmalar, ölçeğin Türkçe kültür bağlamında geçerliliğini ve güvenilirliğini incelemiştir. Elde edilen bulgular, ölçeğin yaratıcı düşünme yeteneğini ölçme konusunda yeterli düzeyde istatistiksel özelliklere sahip olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Yaratıcı Düşünme, Resim Üretme, Figural Yaratıcılık, Geçerlik, Güvenirlik, Psikometrik Uyarlama.

Yazarlar

Ebru Yılmaz Özalp

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, yaratıcı düşünmenin şekilsel boyutunu, yani bireylerin görsel ve çizgisel materyalleri kullanarak yeni ve alışılmadık fikirler ortaya çıkarma kapasitesini ölçmektir. Ölçek, mevcut bir uluslararası testin Türk kültürüne ve diline uygunluğunu sağlamak üzere uyarlanmıştır.

Uyarlama süreci, Türk örnekleminde yaratıcı performansını değerlendirebilecek, kültürel olarak hassas ve psikometrik açıdan sağlam bir araç sunmayı hedeflemiştir. Bu test, özellikle eğitim ve gelişim alanlarında, bireylerin yaratıcılık potansiyellerini belirlemek için kullanılabilir.

Yapı

Yaratıcı Düşünme Testi- Resim Üretme, genellikle **raksak düşünme** (divergent thinking) yapısını temel alır. Raksak düşünme, bir probleme birden fazla, bazen alışılmadık çözümler üretme yeteneği olarak tanımlanır ve yaratıcılığın temelini oluşturur.

Ölçek, resim üretimi görevleri aracılığıyla yaratıcılığın dört ana bileşenini ölçmeyi amaçlar:

Akıcılık (Fluency): Üretilen toplam fikir veya resim sayısı.

Esneklik (Flexibility): Üretilen fikirlerin veya resimlerin ait olduğu kategori çeşitliliği.

Özgünlük (Originality): Üretilen fikirlerin istatistiksel olarak nadir olması ve benzersizliği.

Detaylandırma (Elaboration): Sunulan fikrin veya resmin içerdiği detay düzeyi ve zenginliği.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalmaları, uyarlama çalmaları kapsamında incelenmiştir. Yapılan analizlerde, **uyum geçerliliği** (concurrent validity) kapsamında farklı yaratıcılık düşünme testleri ile ilişkisi araştırılmıştır.

Elde edilen bulgular, Yaratıcılık Dünme Testi- Resim Üretme ile diğer düşünme testleri arasında **pozitif zayıf ilişki** bulunduğunu göstermiştir. Bu sonuç, ölçeğin genel yaratıcılık düşünme yapısıyla ilişkili olduğunu, ancak ölçtüğü spesifik figural yapının diğer testlerden yeterince ayrıttığını ifade etmektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik incelemeleri, testin zamana karşı tutarlılığını ve içsel bütünlüğünü devalendirmek amacıyla yapılmıştır. Özellikle, bu tür performans testlerinde yaygın olarak kullanılan **paralel test güvenilirliği** yöntemi uygulanmıştır.

Yapılan paralel test güvenilirliği çalmalarında, elde edilen **korelasyon katsayısı** .70 olarak bulunmuştur. Bu değer, psikometrik açıdan kabul edilebilir bir düzeyde tutarlılığı ifade ederek, ölçeğin ölçüm sonuçlarının güvenilir olduğunu göstermektedir. Bu, testin farklı formların veya uygulamaların benzer sonuçlar üreteceği anlamına gelir.

Faktör Analizi

Kaynak materyalde faktör analizine dair doğrudan bir bilgi bulunmamaktadır. Ancak, yabancı dilden yapılan uyarlama çalmalarında, orijinal ölçeğin yapısal geçerliliğini koruyup korumadığını belirlemek amacıyla genellikle **doğrulayıcı faktör analizi** (DFA) veya **açımlayıcı faktör analizi** (AFA) yöntemleri uygulanır.

Yaratıcılık düşünme ölçekleri genellikle akıcılık, özgünlük, esneklik gibi alt boyutlardan oluşan çok faktörlü bir yapı sergiler. Uyarlama çalmalarında, bu faktör yapısının Türk örneğinde de geçerli olup olmadığını incelendiği varsayılmaktadır.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Şekilsel/Performansa Dayalı Test (Figural/Performance-Based Test). Katılımcılardan verilen eksik şekilleri tamamlayarak veya belirli bir başlangıç noktasından yola çıkarak resimler üretmeleri istenir.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğrenci Popülasyonu (Yüksek lisans tezinin doğası gereği genellikle okul çağındaki çocuklar veya ergenler üzerinde uygulanmıştır.)

Yaş Grubu: Belirtilmemiştir, ancak yaratıcılık testleri genellikle ilköğretim ve ortaokul öğrencileri arasında uygulanır.

Popülasyon Detayları: Detaylı örneklem bilgisi (büyüklük, yaş aralığı, sosyoekonomik düzey) yüksek lisans tezinin tam metninde yer almaktadır.

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup uygulamasına uygun, kalem ve kağıt tabanlı testtir. Puanlama, üretilen resimlerin akıcılık, özgünlük ve detaylandırma kriterlerine göre uzmanlar tarafından manuel olarak yapılır.

Anahtar Kelimeler

Yaratıcı, İraksak Düşünme, Şekilsel Yaratıcı, Korelasyon Katsayısı, Güvenirlilik, Yaratıcı Düşünme.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama: Bilinmiyor

Başlık E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yazma Adresi: Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü (2015 yılı itibarıyla)

İzinler, Ücret ve Test Yayı

Ölçek, 2015 yılında bir yüksek lisans tezi kapsamında uyarlanmıştır. Testin ticari kullanım veya telif hakları ile ilgili detaylı bilgi, sorumlu yazar Ebru Yılmaz Özalp'ten veya Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nden edinilmelidir. Akademik araştırmalar için kullanım genellikle izin gerektirir ancak ücretli olup olmadığı bilinmemektedir.

Kaynaklar

Yaratıcı Düşünme Testi- Resim Üretme Türkçe versiyonunun temel referansları aşağıdaki yüksek lisans tezidir:

Özalp, Yılmaz, E. (2015). *Yaratıcı Düşünme Testi-Resim Üretme Türkçe versiyonu*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki adresten indirilebilir: [yaratıcı-dusunme-testi-resim-uretme-toad.pdf](#)

Yaratıcı Düşünme Testi- Resim Üretme Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, performans tabanlı ve figural bir test olduğu için genellikle resimsel görevler veya eksik şekillerden oluşur. Maddelerin metinsel içeriği kaynaktaki sağılanmamıştır. Tipik olarak bu testler, deneklere belirli bir daire, çizgi veya şekil verilerek, bu şekli kullanarak olabildiğince çok ve özgün resim çizme görevi verir.